

Norrtälje kommuns yttrande över remiss Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja, SOU 2023:5

Sammanfattning

Norrtälje kommun är positiv till utredningens förslag att tvångsvård på grund av skadligt bruk eller beroende ska ges på sjukvårdsinrättningar som drivs av regionen och att tvångsvården ska vara en del av en sammanhållen vårdkedja.

Norrtälje kommun har synpunkter avseende förslagen som rör kommunens ansvar för boende och sysselsättning, ansvaret för hälso- och sjukvårdsinsatser vid placering utanför egna hemmet, hälso- och sjukvård för barn och unga på särskilda ungdomshem och ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

Generella synpunkter

Norrtälje kommun är positiv till utredningens förslag att tvångsvård på grund av skadligt bruk eller beroende ska ges på sjukvårdsinrättningar som drivs av regionen och att tvångsvården ska vara en del av en sammanhållen vårdkedja.

Norrtälje kommun delar vidare utredningens analyser och bedömningar av riskerna med förslagen. För att förslagen ska få den effekt som eftersträvas är det avgörande att de förslag som lämnades i delbetänkandet genomförs som en helhet tillsammans med förslagen i slutbetänkandet.

Synpunkter på enskilda delar

6.4 Kommunens ansvar för boende och sysselsättning

Utredningen föreslår att det ska införas en ny paragraf i socialtjänstlagen (5 kap. 9 b §) som förtydligar att socialnämnden aktivt ska arbeta för att en patient som vårdats enligt LPT eller LRV, vid öppen psykiatrisk tvångsvård, öppen rättspsykiatrisk vård och efter tvångsvårdens upphörande får bostad, sysselsättning, arbete eller utbildning samt personligt stöd för att kunna hantera ett självständigt liv. Bestämmelsen ska gälla alla patienter som vårdas enligt LPT och LRV men placeras under rubriken personer med skadligt bruk eller beroende. Norrtälje kommun anser att placeringen av paragrafen kan leda till uppfattningen att det endast är de som vårdats enligt LPT/LRV för skadligt bruk eller beroende som omfattas av socialnämndens ansvar i detta avseende och att paragrafen bör flyttas.

I sammanhanget vill Norrtälje kommun åter lyfta det som framförde i yttrandet över delbetänkandet gällande uppdelningen av målgrupperna personer med funktionshinder och personer med skadligt bruk och beroende. En uppdelning av målgrupperna främjar inte den helhetssyn som ska präglade socialtjänstens insatser för personer med samsjuklighet. Tvärtom finns det en risk att personer med skadligt bruk eller beroende och samsjuklighet även i fortsättningen faller mellan olika ansvarsområden eller socialnämnder inom kommunens socialtjänst och inte får tillgång till vissa av de insatser som idag bedrivs inom ramen för kommunernas socialpsykiatri. Särskilt tydlig blir risken när det gäller insatsen boende med särskild service. Å ena sidan anges inte insatsen i den föreslagna 5 kap. 9 § SoL. Å andra sidan anger utredningen i delbetänkandet att det ligger i kommunens ansvar att erbjuda boende med särskild service för dem som behöver det och att det kan vara grupp- eller servicebostad som erbjuds till exempel personer med omfattande samsjuklighet eller äldre personer med skadligt bruk och beroende. Socialnämnden har inte en skyldighet att tillgodose människors behov av bostad i allmänhet. Mot bakgrund av det och mot bakgrund av den bostadsbrist som råder är det enligt socialnämndens mening viktigt att kommunernas skyldighet i detta avseende anges i lag och inte endast i förarbeten. Norrtälje kommun anser sammanfattningsvis att det inte finns något skäl för att ha kvar uppdelningen i socialtjänstlagen av dessa målgrupper utan att det tvärtom riskerar att befästa befintliga föreställningar om att kommunernas ansvar för att tillgodose behovet hos personer med skadligt bruk eller beroende och samsjuklighet inte är detsamma som för målgruppen personer med funktionshinder. I stället bör hela 5 kap. 9 § SoL strykas och målgruppen personer med skadligt bruk eller beroende ingå och nämnas som en del i målgruppen i 5 kap. 7 § SoL.

6.5 Ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser vid placering utanför egna hemmet

Utredningen föreslår i delbetänkandet att det ska regleras i hälso- och sjukvårdslagen att regionen ska ansvara för att den som har tagits emot i ett HVB erbjuds en god hälso- och sjukvård. I slutbetänkandet föreslås i stället en skrivelse om att regionen ska ansvara för att den som placerats utanför egna hemmet erbjuds en god hälso- och sjukvård. Utredningen vill med detta förtydliga att regionen har ansvar för alla hälso- och sjukvårdsinsatser för personer som är placerade utanför egna hemmet och således inte endast för dem som är placerade på HVB. Däremot föreslår utredningen att det betalningsansvar som ska träda in om regionen inte tar ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatserna endast ska omfatta HVB. Norrtälje kommun anser att betalningsansvaret också borde inträda vid placering i hem för viss annan heldygnsvård. Det är och kommer sannolikt fortsatt vara vanligt att personer som har vistats i slutenvård beviljas fortsatt vård och boende i sådana boenden i samband med till exempel utslussning. Personer som vistas i dessa boenden har således liknande behov av såväl psykiatriska och somatiska insatser som de som vistas på HVB och dessa boenden bedriver även i hög utsträckning psykosocial behandling.

6.7 Hälso- och sjukvård för barn och unga på särskilda ungdomshem

Norrtälje kommun delar utredningens bedömning att frågan om hälso- och sjukvård för barn och unga på särskilda ungdomshem behöver utredas i särskild ordning. Norrtälje kommun ser att dessa barn och unga har särskilt stora hälso- och sjukvårdsbehov som inte tillgodoses idag och att det inte minst gäller psykiatrisk vård. Det är därför angeläget att detta tas om hand skyndsamt, antingen

POSTADRESS

Box 800, 761 28 Norrtälje
Ekonomiavdelningen

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-71000
kontaktcenter@norrtalje.se
www.norrtalje.se

inom ramen den pågående utredningen Unga i samhällets vård, alternativt att regeringen beslutar om direktiv för ny utredning.

10.12 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Även om förslagen i utredningen inte innebär att socialtjänstens ansvar utökas så är det ett faktum att reformen som helhet innebär en klart uttalad höjd ambitions- och kvalitetsnivå som kommer att vara kostnadsdrivande. Det handlar dels om det förändrade perspektivet från ett reaktivt arbetssätt till ett förebyggande och uppsökande arbetssätt, dels och framför allt att det kommer att krävas stora satsningar i kommunerna för att kunna tillgodose behovet av boendelösningar och sysselsättning för målgruppen. Vidare står kommunerna inför fler genomgripande och kostnadsdrivande förändringar utifrån de förslag som ges i utredningarna om ny socialtjänstlag och om en äldreomsorgslag. Sammantaget anser Norrtälje kommun att dessa stora reformer behöver finansieras i enlighet med finansieringsprincipen.

POSTADRESS

Box 800, 761 28 Norrtälje
Ekonomiavdelningen

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-71000
kontaktcenter@norrtaelje.se
www.norrtaelje.se